

Høringsbrev til Karmøy kommune fra FAU Grindhaug Skole. Dato: 20.10.20

Høringsbrev vedrørende forslag til endringer i forskrift om inntaksområder for Åkra skole, Sevland skole, Grindhaug skole og Ådland skole i Karmøy kommune.

Saken gjelder forslag til endring av kommunal forskrift angående inntaksområde for skolene i sone 2, unntatt Veavågen skole.

Bakgrunn for saken

Karmøy kommunestyret fattet følgende vedtak 18.06.2018, saksnr. 70/18. Åkra trenger en ny skole og skolestrukturen står foran nødvendige endringer. I påvente av ny skole på Åkra må det gjennomføres strakstiltak til det beste for elevene og deres læringsmiljø på Åkra skole.

Kommunestyret ønsker en vurdering av hvordan en ved bruk av den ledige kapasiteten ved nærliggende skoler og justering av skolegrenser snarest kan gi alle elever i Åkra gode læringsmiljø med egnede lokaler.

Karmøy kommunestyret fattet følgende vedtak 16.12.2019, i forbindelse med behandling av budsjett. Viser til post: KST nr: 35: Skolestruktur Befolkningsutviklingen i Karmøy har flatet ut, og fødselstallet er synkende.

Gjennomsnittlig fødselstall er nå rundt 420, mot over 600 for noen år siden. Det er svært strenge regler for saksbehandling knyttet til endring av skolestruktur, og det kreves et utredningsarbeid før et vedtak om endring i skolestruktur kan fattes. Rådmannen får i oppdrag å prioritere arbeidet med skolestruktur i sone 2 (unntatt Veavågen), og komme med oppdaterte elevprognoser og forslag til løsninger i løpet av 2020 Rådmannen i Karmøy kommune følger opp bestilling fra kommunestyret om å se på ledig kapasitet ved skolene i sone 2 (unntatt Veavågen) og en justering av skolekretsrensene i sonen for å gi elevene på Åkra gode læringsmiljø med egnede lokaler. Oppdaterte elevprognoser følger saksutredningen i henhold til bestilling.

Lovgrunnlag

I Karmøy kommune har hver skole et definert inntaksområde. Når kommunen oppretter eller gjør endringer i inntaksområder, legger departementet til grunn at kommunens regler om inntaksområder skal vedtas som endring i forskrift, jfr. Departementets kommentar til ot. Prp. Nr. 46 (1997-98), Om lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova):

«Departementet legger til grunn at forvaltningslova § 37 innebærer at mellom anna foreldrerådet eller samarbeidsutvalget ved de enkelte skolene skal hørast før kommunen vedtar forskrifta.»

Ifølge Forvaltningslova § 37 innebærer at mellom anna foreldrerådet eller samarbeidsutvalget ved de enkelte skolene skal hørast før kommunen vedtek forskrifta.

FAU ved Grindhaug Skole er ikke enige i Karmøy kommunestyret sitt forslag om justering av skolekretsgrensene. Vi mener at dette helt klart ikke er den beste løsningen for våre barn som allerede er i et skoleløp, i ett trygt og godt skolemiljø. I alle handlinger som berører barn direkte eller indirekte, skal barnets beste være ett grunnleggelse hensyn, jf Barnekonvensjonen, art 3 nr.1 og Grunnlovens § 104. Som det nevnes i deres høringsbrev, datert 23.09.2020 er det viktig å høre hva elevene som blir berørt i saken mener. I denne saken er det mange elever som skal høres, og ulike momenter som skal vurderes og vektes, Jf barnekonvensjonen art 12. Barnet har rett til å si sin mening i alt som angår det. Barnets meninger skal telle.

Rådmannen i Karmøy kommune har i denne saken, ut fra høringsbrevet, forsøkt å finne frem til en løsning som i størst mulig grad ivaretar hensynet til alle elevene i sone 2 (unntatt Veå). Åkra-området har mange skoler innenfor et begrenset geografisk område. **Det påstås at barna på de fire skolene tilhører samme idrettslag, har felles kulturhus og tilhører samme kirkesogn. En justering av skolekretsgrenser vil ikke endre tilknytning til aktiviteter i lokalmiljøet. Dette fremgår i deres høringsbrev datert 23.09.2020.**

FAU ved Grindhaug Skole stiller seg spørrende til denne påstanden. Alle de 4 skolene har for eksempel hvert sitt skolekorps. Åkra skolekorps må rekruttere over 70 nye elever i skolekorpsset ved en grensejustering.

Også idrettsarenaen er oppdelt i sone 2. Åkra idrettslag har flere lag, på alle trinn, basert på hvilken skole elevene hører til. Til orientering så har Sevland Skole flere elever som spiller for Veå Idrettslag, og Ådland skole har flere elever som spiller for Ferkingstad Idrettslag. Så slik det fremgår i rådmannens uttalelser om felles idrettslag, stemmer dette altså ikke.

Det vil være svært uheldig for elevene som blir offer for grensejusteringen, om ikke bare forholde seg til ett skolebytte, men også måtte ta beslutning om hvilke lag han eller hun skal tilhøre. Enten være i laget fra tidligere skole, og være utenforstående i den nye klassen, eller gå over til nytt lag, og miste den gjenværende kontakten med tidligere lagkamerater. Dette dilemmaet viser tydelig at et skolebytte, også går ut over den sosiale delen, og aktivitetene i lokalmiljøet.

Nærskoleprinsippet

Barn og unge har ifølge Opplæringsloven, Jf § 2-1 plikt til grunnskoleopplæring, og rett til en offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med denne loven, og tilhørende forskrifter. I kapittel 8, Organisering av undervisningen, Jf §8 – 1, har grunnskoleelevene rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til. Begge formuleringene, nærmest, og sokner til, omhandler samme vurderingstema, nemlig hva som skal regnes som nærskole.

Hva som regnes nærskolen avgjøres av en rekke forhold omtalt i Opplæringslovens forarbeider, jf NOU:18 1995 og Ot.prp. nr. 46 (1998-1999). Det skal tas utgangspunkt i geografi, men også andre objektive forhold som topografi, og farlig skolevei er relevante hensyn.

Nærskoleprinsippet gir ikke i seg selv noe grunnlag for krav om bygging av nye eller utvidelse eller opprettholdelse av eksisterende skoler, jf. NOU 1995:18 punkt 20.4.4.2. Imidlertid kan kapasitet på skolen få betydning for skolekretsgrensen/ nærskolen når det kan dokumenteres at skolen er full.

«En skole er full i nærskoleprinsippet forstand når elevtallet har nådd en viss grense- skjønnsmessig, pedagogisk og bygningsmessig». Tolkningsuttalelse 12.12.2014, Udir, Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser.

Det er imidlertid en svært begrenset adgang til å legge vekt på kapasitet, både ved avgjørelsen av enkeltsaker og ved fastsettelse av forskrift om skolekretsgrenser. Etter Utdanningsdirektoratets vurdering blir det først aktuelt å legge vekt på kapasitet når det kan dokumenteres at en skole er full. **Kommunen må i en evt. lovlighetskontroll av forskriftene kunne dokumentere for Fylkesmannen at skolen er full. I nærskolesaker, og ved fastsettelse av forskrift om skolekretsgrenser, kan det i utgangspunktet ikke legges vekt på fremtidige kapasitetsproblemer, uansett hvor dokumentert disse skulle vise seg å være. Dette innebærer at kommunen må fylle opp skolene hvert år med de elevene som etter nærskoleprinsippet hører til den enkelte skole.**

Det at skolene skal fylles opp i forhold til sin kapasitet, innebærer imidlertid ikke at de skal være så fulle at én elev fra eller til gjør at elevtallet på skolen blir ulovlig stort, jf opplæringsloven kap. 9a. En skole er full i nærskoleprinsippet forstand når elevtallet har nådd en viss grense - skjønnsmessig, pedagogisk og bygningsmessig.

FAU er spørrende til om en slik lovlighetskontroll av forskriftene er gjennomgått, og dokumentert for Fylkesmann. Så fall er det ønskelig med en fremlegging av disse dokumentene for gjennomgang av oss i denne prosessen.

FAU ved Grindhaug Skole stiller seg også kritiske til ivaretagelse av det psykososiale miljøet ved en evt grensejustering i påbegynt skoleløp for elevene. Med psykososialt miljø menes her de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet handler også om elevenes opplevelse av læringssituasjonen. Vi vet at mange faktorer virker inn på elevenes oppfatning av det psykososiale skolemiljøet. Det psykososiale miljøet vil være vanskelige å beskrive, og vil avhenge av den enkeltes subjektive opplevelsesverden. En lang rekke indre og ytre faktorer (sosiale, kulturelle, religiøse, økonomiske, utdanningsmessige og øvrige helsemessige forhold) er med i et komplisert samspill – mellom individ, gruppe/familie, miljø og samfunn – og har betydning for det psykososiale miljøet.

Opplæringsloven inneholder krav til det psykososiale miljøet:

«§ 9a–1 Generelle krav: Alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.»

«§ 9a–3 Opplæringsloven § 9a–3 første ledd: Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.»

Denne bestemmelsen må ses i sammenheng med § 9a–4 om "systematisk arbeid for å fremme helse, miljøet og tryggleiken til elevene (internkontroll)".

Elevene kan i skoletiden ikke i samme grad som voksne velge sitt miljø. Når det er i samfunnet sin interesse at elevene gjennomfører utdanning, er det også samfunnets ansvar å gjøre sitt ytterste for å hindre at dette ikke oppleves negativt.

Her mener vi i FAU ved Grindhaug Skole at lovverket er ganske tydelige på hva våre barn har krav på under skoleopplæringen. Dersom en grensejustering vil tre i kraft, vil flere elever tas ut av et trygt og godt klasse miljø, og starte på nytt ved en annen skole. Det vil også være svært uheldig for de barn med spesielle behov, og sårbare barn for øvrig, da et skolebytte, for mange, trolig vil oppleves som svært negativt.

For at barn skal lære, kreves det et godt miljø rundt læresituasjonen. Trygghet, og tilhørighet er viktige faktorer som må være på plass for hver enkelt elev. Dersom noen av disse faktorene faller bort, settes barnas evne til læring på prøve. I læreplanen for skolen står dette tydelig: «Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Føler elevene seg utrygge, kan det hemme læring»

Målform-endring for elever

Ifølge Udir har en elev, dersom han eller hun, overføres til en ny skole med et annet hovedmål enn det eleven har hatt tidligere, rett til skriftlig opplæring på det opprinnelige hovedmålet. I tillegg har elevene rett til norskundervisning i egen gruppe, uavhengig av hvor mange de er. Reglene finnes i opplæringsloven § 2-5 femte ledd. Ved en grensejustering og ett skolebytte til skole med annen målform enn det eleven har fra før, er dette regelverket tydelig på hva eleven har krav på.

Det finnes, som alle andre lovverk, også her ett unntak. Unntaket gjelder kun for elever som har hatt en annen målform de fire første årene i grunnskolen, og som derfor har tilegnet seg lese- og skriveferdigheter i denne målformen. Elever som blir overført til ny skole i løpet av 1.-4. årstrinn, kan ikke kreve slik opplæring. Regelen får bare anvendelse på elever som overføres fra en skole til en annen på grunn av skolestrukturen i kommunene.

Det sier seg da selv, at det er den yngste aldersgruppen her som får den vanskelige oppgaven med å lære en helt ny målform, i allerede påbegynt skoleløp, i og med at de ikke er beskyttet av opplæringsloven. Det vil for flere, spesielt for de med lærevansker, mild og alvorlig grad, oppleves som krevende med målformskifte midt i grunnskoleopplæringen, hvor alt er nytt fra før.

For de elevene som er i 5 – 7 trinn, er loven tydelig på at de har rett til norskundervisning i egen gruppe, uavhengig hvor mange der er. Formålet med bestemmelsen er at disse elevene, på lik linje med de øvrige elevene, skal få opplæring i sitt eget språkmiljø. Dette er viktig med hensyn til å skape en felles språkidentitet, og er en viktig faktor i arbeidet med å lære og beherske en målform på en god måte, jf. NOU 1995:18. Hensikten med regelen er altså å sikre et elevmindretall likeverdig opplæring i ønsket målform. Som foreldre, hører vi ofte om økonomi og mangel på lærere, og klasserom, i norske skoler, som denne saken også dreier seg om. Vi stiller oss spørrende til en slik situasjonen, som vil være reel ved et skolebytte av en bokmålselev fra Grindhaug Skole, til Ådland eller Sevland Skole, som er nynorsk skole. Vil det være utført en utregning på økonomiske forhold som kan sørge for å dekke både lærematerialet i egen målform, eget klasserom, og egen lærer, som Opplæringsloven §2 – 5 ledd tilsier at eleven har krav på? I så fall krever Grindhaug skole FAU en dokumentasjon på at en slik økonomisk vurdering er utført.

Trafikksikkerhet

Grindhaug skole er en hjertesone skole. En hjertesone rundt skolen gjør det sikrere for elevene å gå eller sykle. Mindre biltrafikk og tryggere stopp- og hentesoner er bra for alle! En hjertesone er ikke et ferdig produkt, men en prosess som består av både små og store tiltak. Noen tar det kort tid å få på plass, mens andre tiltak kan det være mer krevende og ta lengre tid å gjøre noe med.

Hjertesone skole er et samarbeidsprosjekt mellom mange aktører som; Statens vegvesen, Syklistenes Landsforening, Politiet, Trygg Trafikk, Helsedirektoratet, Miljøagentene og Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG). De ønsker alle å fremme barns trygghet, sikkerhet og helse på skoleveien.

Ved en eventuell justering av skolekretsgrensene vil elevene vest for Fv. 547 få ny skolevei. Forslaget kommunestyret fremlegger, oppfyller ikke elevens rettigheter på trygg skolevei. Ifølge høringsbrevet har Fv. 547 flere gode tilrettelagte krysningspunkt med gatebelysning, god oversikt og 40 km/t fartsgrense for kjøretøy. Krysningspunktene på Fv. 547 er vurdert som trygg skoleveg. I vurderingen mener kommunestyret blant annet at det er sett på Trygg Trafikk sin veileder for trygg skoleveg og veien sin beskaffenhet som for eksempel: oversiktighet, fart, belysning og fortau.

Vi i FAU vil påpeke at elevene på Tjøsvoll Øst ikke vil få en trygg skolevei sammenlignet med den de har til Grindhaug Skole, ved en grensejustering. For elevene som skal gå fra Tjøsvoll øst til Sevland skole, er det tiltenkt at skoleveien skal gå ned langs den lange veien fra toppen av boligfeltet, og ned til Amfisenteret, for så å følge hovedvegen frem til Sevland Skole. Det første av 3 krysningspunkt mot Sevland Skole, vil være tett opp mot rundkjøringen med Amfisenteret, hvor trafikken kommer fra 4 kanter. For de minste elevene vil det være vanskelig å lese trafikkbilde på en så trafikkert veg. Langs Vestre Karmøyveg, ligger det på tiltenkt skoleveg, også en privat bolig i Sevlandsvegen, tett opp mot fortauskanten, i høyden. Utenfor denne boligtomten er fortauet knappe 1 meter i bredden, og uten beskyttelse mellom myk trafikant, og kjøretøy. Her er det på vinterstid, så mye snø som bygger opp fortauskanten fra kjøretøy at myk trafikant må velge å gå ut i veibanen for å passere det trange området.

Denne strekningen har en ÅDT (års-døgns-trafikk) på over 13 000 biler, hvorav flere er tungtrafikk (statistikk hentet utfra Vegkart hos Vegvesen.no).

Fartsgrensene på Åkra er 40 km/t i selve kjernen, dvs fra Amfi senteret til Medhaug. Elevene vil derfor måtte gå langs hovedveg, som har fartsgrense på 50 km/t. Også den totale skolevegen vil strekke seg på over 2.5 km sammenlignet med knappe kilometeren de har til Grindhaug Skole.

Trolig vil en grensejustering føre til at flere elever vil bli kjørt, og dette vil føre til en kraftig øking av trafikk rundt selve skolen, og utrygge hente / stoppesoner vil forekomme.

For de elevene som bor på Tjøsvoll Øst vil det være mer naturlig og attraktivt å benytte seg av snarvei via Nylandsvegen. Den strekker seg fra Tjøsvoll Øst, og over til Sevland via en gammel steingard. Veien vil deretter gå ned mot Cirkel – K, hvor det er dårlig oversikt ift trafikk, ingen fortau, mye trafikk, og videre under undergrunn, og mot Sevland Skole på fortau.

Denne skoleveien er inneholder ingen av Trygg Trafikk sine kriterier for trygg skoleveg, slik som veilederen krever ift oversiktighet, fart, belysning og fortau i mellom Tjøsvoll Øst og ned til Cirkel-K. Nylandsvegen er kommunal vei, kombinert med privat boligtomt øverst mot Tjøsvoll. Elevene har ingen rettigheter på denne vegen. Veien er også uten lys, og inneholder ingen fortau som barna kan gå trygt på. Denne veien er for farlig.

Også elevene som vil få skolevei til Ådland Skole vil måtte krysse stygt krysningspunkt på Medhaug. Her er det ingen overgangsfelt, og stor inn / utkjørsel til stort byggefelt. Ådland Skole

har i tillegg alt for trang skolegård til trygg dropp of sone for de elevene som evt blir kjørt. Økt antall elever, fører til økt trafikk rundt skolen, og kapasiteten for økt trafikk i området rundt Sevland Skole er ikke tilstrekkelig.

Forslag til ny skolevei øker risikoen for farlige trafikksituasjoner for elevene som må bytte skole. Vi i FAU frykter at risikoen for ulykker vil øke betraktelig

Konklusjon til FAU ved Grindhaug Skole:

Rådmannen har i denne høringen lagt frem forslag til løsning på en justering av skolekretsgrensene i sone 2 (unntatt Vea). Løsningen som er beskrevet ivaretar behovet for gode læringsmiljø i egnede lokaler for alle elevene i sone 2 (unntatt Vea).

Grindhaug skole har i dag omtrent 325 elever. Rådmannens forslag om å justere grensene vil gi et gjennomsnittlig elevtall på rundt 250 elever de neste årene.

Ifølge rådmannen trenger vi alle de fire skolene for å kunne gi et godt opplæringstilbud. Han mener at med dagens skolekretsgrenser er Åkra skole i realiteten full, mens Grindhaug skole nærmer seg full kapasitet. Samtidig er det mye ledig plass på Sevland skole. **De siste årene har noen elever tilhørende Åkra skole måttet begynne på henholdsvis Grindhaug skole og Sevland skole på grunn av at skolen er full. Dette skaper utrygghet og lite forutsigbarhet for kommende elever og foreldre. Vi i FAU stiller oss spørrende til de elevene som dere nå ønsker å flytte til andre skoler. De som allerede er en del av ett skolemiljø. Som nå vil oppleve den uforutsigbarheten og utryggheten dere vil skåne de fremtidige elevene for. Hvilke signaler blir sendt ut til elevene dersom rådmannens forslag med grensejustering skulle gå gjennom. Elvene lærer på skolen hvor viktig det er å bidra til ett godt psykososialt skolemiljø, ved å følge normer og verdier som skolen har satt. Hvordan kan vi forvente at elevene skal bidra til å opprettholde ett godt psykososialt miljø, dersom kommunen arbeider for det motsatte. FAU ved Grindhaug Skole mener at forslaget som Karmøy Kommune fremlegger har en dobbel moralsk holdning.**

Ifølge Karmøy Kommune sine hjemmesider er læring kjernen i skolens virksomhet. Motivasjon og mestring er viktige forutsetninger. Mål for Karmøyskolen er at den enkelte elev opplever et mulighetsrom for skaping, utforsking, medvirkning, mestring, mening og tilhørighet, både faglig og sosialt. Hverdagen i Karmøyskolen preges av elevaktive og varierte lærings situasjoner, tilpasset de fysiske og sosiale forhold ved den enkelte skole.

I flere tiår har det vært diskutert behovet for ny skole på Åkra. Elevtallet ved Åkra Skole nådde sin topp i 2017 med 218 elev. Dette resulterte i at elever måtte benytte klasserom ved Åkra Ungdomsskole. I årene som har fulgt, har elevantallet gått ned. Dersom vi ser på prognosen fremover vil elevtallet fortsatt synke. I år er elevtallet ved Åkra skole på 199 elever, og vil synke med omtrent 10 elever pr skoleår fremover. I kommunens forslag i høringsbrev datert 23.09.20 fremkommer det at «det må gjennomføres strakstiltak til det beste for elevene og deres læringsmiljø på Åkra Skole, i påvente av ny skole på Åkra». Dersom vi ser på prognosen, burde dette strakstiltaket blitt iverksatt for flere år tilbake, da elevantallet nådde sin topp.

Rådmannen legger opp til at de nye skolekretsgrensene vil gjelde fra og med skoleåret 2021/ 2022. Grindhaug skole har pr i dag kapasitet til å ta imot flere elever. Vi vil også påpeke at det er fritt skolevalg i Norge. Det vil resultere i masse søknader om skolebytte, etter en evt grensejustering.

Dersom Grindhaug Skole ender opp med 250 elever etter grensejustering, vil ikke plassmangel ved skolen være et problem. Vi stiller oss spørrende til hvordan en slik situasjon vil bli håndtert.

FAU ved Grindhaug Skole, støtter ikke rådmannens forslag om grensejustering, men ønsker å beholde skolen slik den er i dag. Den har ett godt rykte, trygt og godt skolemiljø, stabilitet, gode ressurser, og ligger i hjertet av flere boligområder, som gir elevene en trygg skolevei. Å komme med dette forslaget nå, som hastesak i kommunestyret, stemmer ikke overens med prognosene som her fremlegges. Både av Karmøy Kommune, og rektor ved Åkra Skole. Hadde Karmøy Kommune startet arbeidet med å løse elevantallet ved de enkelte skolene, når de for første gang oppdaget behovet, ville ikke dette vært oppe til høring i kommunestyret.

Vi i FAU er tydelige på at fokuset i denne saken bør dreie seg om barnets beste. Elevenes rettigheter på et trygt og godt psykososialt skolemiljø, retten til å kunne fortsette med valgt målform, og kunne gå på skolen som er nærmest hjemmet, med en trygg og sikker skolevei. Alle klassene ved Grindhaug Skole vil oppleve en stor omstilling om grensejustering blir vedtatt. De mister medelever, og får inn nye ukjente. Det vil bli uroligheter i klassemiljøet, og trolig også et tydelig klasseskille mellom «gammel» og «ny» klassegjeng. Vi vil miste over 100 elever, som er en del av en sammensveiset gjeng, og flere vil måtte være den eneste i klassen som skifter skole.

Vi stiller oss spørrende til om denne saken ene og alene går ut på økonomiske gevinster. Ved å justere skolegrensene vil alle fire skolene fylles opp til lik mengde elever per skole, ingen skole står med for få elever og ingen skoler står i det dere kaller overfylte. På denne måten «forsvinner» behovet for ny skole på Åkra. Vi mener at våre barn ikke skal være offer for en økonomisk utfordring i kommunen, og i hvert fall ikke på en sak som har blitt diskutert i mange tiår, uten å bli gjort noe med. Åkra skole innfridde ikke moderne-skole-prinsippene for over 25 år siden, den er gammel, slitt og ikke god nok som skolebygg. Det er tydelig at skolen på sikt heller ikke vil være godt nok skolebygg for fremtidige elever.

Elevene våre, barna våre, risikerer nå en omkalfatring i skolehverdagen som vil være en stor påkjenning, både fysisk, psykisk, og sosialt, noe som er grunnleggende elementer hos hvert enkelt individ. Til tross for behovet og lovnad om ny skole på Åkra over lang tid. Å utføre en slik grensejustering, og ta enkelt elever ut fra trygge rammer i skolen, vil være ett overgrep mot elevenes rettigheter for en trygg og god grunnskoleopplæring.

FAU Grindhaug skole

Datert: 20.10.20

Kathrine Sletten

FAU leder

Cindy T. Jensen

Skribent